

A jó földe esett mag Sămânța căzută în pământ fertil

"...de más szemek a jó földe estek. Kikeltek és százszoros termést hoztak..." (Lk 8,8)

Elnéztem a napokban, ahogy szüleim a kertben ásták a földet, készítették előjövő évre a talajt. Fáradtsággal járó nehéz munka. Jól bele kell nyomni az ásót a földebe. Aztán megfordítani a földet az ásóval, sőt összeaprítani. De, le is kell hajolni, és a gazi kiszedni a föld közül, hogy ne vegyüljön a termést adó talajjal. Mert a beborított gaz, ha nem is látszana, ott lenne a földben, és korábban kikelne tavasszal, mint a jó mag, amely termést hoz. Ahhoz, hogy jó talajba essen a mag, becsületes, odaadó munkára van szükség. De akár ekével őszi szántáskor is mélyre kell szántani, ahol van a földnek pihent, alkalmas része, hogy bőséges termést hozzon. A tavaszi szántás is jó, de nem mély.

Az Úr azt mondja igéje által,
hogy „...evezzünk a mélyre”.

Minél többször olvassuk
Isten igéjét, annál jobban tud
bennünk, általunk munkálkodni,
annál mélyebben tud életünk
mindennapjaira hatni.

Nem mindegy, hogy miképpen nyitjuk meg szívünket Isten igéje felé. A mag - Isten Igéje - akkor tud jó talajba hullani, ha öszinte odaadással megdolgozunk a termésért. A kinyilatkoztatott Szentírás a jó mag. Ha csak hallgatjuk, hamar eljön az ördög, és kiveszi az Igéit a szívból, hogy ne higgyünk, és ne üdvözüljünk. De ha „sziklás” kemény szívbe hull, akkor sem tud termést hozni, mert nincs gyökere a magnak, hiába fogadjuk örömmel az örömhírt. Vagy ha a mindennapok tövisei közé esik, akkor is táptalajra lel a gonosz, az élet gondjai, és gyönyörűségei elfojtják. És ezek múlandóak, még, ha ideig-óráig édesnek tűnnek is.

Ezért vigyázzunk arra, hogy milyen lélekkel fogadjuk az igemagot, mert a szerint lesz termés az életünkben. Az a föld, amely tiszta, nincs benne gaz, jól meg van munkálva, előkészítve, az tud jó termést hozni. Az az Ige, amelyet jó és tiszta szívvel hallgatunk, Istennek tetsző termést hoz.

Az a ház bírja ki a viharokat is, amelyet sziklára építettek. Ha jön az ár, ellen tud állani, mivel jó az alap. Az az életképes az élet viharában helytállani, amely nem mulandó, hanem műlhatatlan dolgokra épül. Jézus az a szikla, amely meg tud tartani minket a nehézségekben. Vele együtt győztesek lehetünk, vagyunk. De nemcsak megtartó erőt meríthetünk Tőle, hanem az életünk termőtalajjá lesz, és nemcsak a magunk bajaira fogunk gondolni, hanem a másik emberre is.

„...dar alte semințe au căzut în pământ fertil. Au răsărit și au adus roade înmulțite” (Luca 8,8)

M-am uitat în zilele acestea la părinții mei cum săpau în grădină, pregăteau terenul pentru anul viitor. E o muncă grea și obositore. Hărlețul trebuie împins adânc în pământ. După aceea pământul trebuie întors cu hărlețul, ba chiar și măruntit. Dar trebuie să te și apleci și să scofi buruienile din pământ ca să nu se amestee cu pământul roditor, pentru că buruiana deși nu s-ar vedea, ar fi acolo în pământ, primăvara ea ar răsări mai devreme decât sămânța care dă roade. Ca sămânța să ajungă în pământ bun este nevoie de o muncă cinstită, cu devotament. Dar și arătura de toamnă făcută cu plugul trebuie să fie cât mai adâncă, unde pământul este odihnăt, potrivit pentru a da roade bogate. și arătura de primăvară este bună, dar nu este adâncă.

Domnul spune prin cuvântul său: „să văslim spre adâncimi.”

Cu cât citim mai mult cuvântul Domnului, cu atât va putea el munci mai bine în noi și va avea efect mai adânc asupra vieții noastre de toate zilele. Nu este indiferent cum ne deschidem inima spre cuvântul Domnului. Sămânța – Învățătura lui Dumnezeu – numai atunci va ajunge în pământ fertil dacă muncim cu devotament sincer pentru roade.

Sfânta Scriptură este sămânța cea bună. Dacă o ascultăm numai, atunci îndată vine diavolul și scoate „Cuvântul” din inimă, ca să nu fim credincioși și să nu fim mântuiti. Dar dacă cade în inima tare ca „stâncă”, nu va da nici atunci roade, pentru că sămânța nu are rădăcină, degeaba primim cu bucurie bunavestirea. Sau dacă ajunge printre spinii zilelor noastre, este sugrumată de „răul” reprezentat de problemele, plăcerile vieții. Dar acestea sunt trecătoare cu toate că momentan par dulci.

De aceea să avem grija cu ce suflet primim „sămânța” de Sfânta Scriptură, pentru că astfel de roade va da în viața noastră. Pământul care este curat, fără buruieni, bine muncit, pregătit poate da roade bune. Cuvântul pe care-l ascultăm cu inima bună și curată poate da roade care-i plac lui Dumnezeu. Casa care e construită pe stâncă rezistă furtunilor. Dacă vine viitura, i se poate împotrivi pentru că are temelie bună. Acea viață care se bazează nu pe lucruri trecătoare ci pe cele veșnice, poate face față furtunilor vieții. Isus este stâncă pe care ne putem sprîjni. Împreună cu El putem fi și suntem învingători. Dar de la El primim nu numai putere, ci prin El viața noastră va deveni

Az Úr adja az ige magot, de rajtunk áll, vagy bukik, hogy milyen talajba esik. Rajtunk, hiszen mindannyiunknak megadatott a szabad akarat a jóra és a rosszra is, az igazra és a hamisra is. minden emberben van egy őr, amit csak Istennel lehet betölteni. Ha békességet, nyugalmat akarunk a minden napjainkban úgy, hogy az örök reménységgel párosuljon, akkor bizalommal állunk rá Isten akaratára. Készítünk olyan talajt a JÓ MAGNAK, amely bőséges termést hoz Isten dicsőségére.

A termést nyugodtan bízhatjuk a Gondviselőre, de a talajt tisztagassuk, öntözzessük, ápoljuk, hogy ne vesszen el az életmag. Adjón a jó Isten bőlcsséget, erőt számunkra, hogy az életmag életet és ne halált hozzon. Az Úr áldása bóséggel legyen mindeneknek, akik jó termést teremnek.

Fehér Árpád

Életem kálváriája / Calvarul vietii mele XI.

(continuare din numărul anterior)

(folytatás az előző számból)

Közben az egyik barátom, Feri, szorgosan tanított vezetni, amit a Somostetőn próbáltunk. Elég jól ment, mert ez volt életem álma, így minden beleadtam. Egy pár héten mentem vizsgázni, közben lett munkánk is, és a szekció kibővült, felvettek új munkaerőt, kb. 150 munkást, többnyire nőt, és így három váltás lett.

Azóta kezdett minden megváltozni, az életem sorsa jóra fordult, mert itt ismertem meg egy lányt a sok közül, aki oly szerény volt, nagyon fiatal és elég zavaros élete volt a szülei miatt. Nagyon jól kijöttünk, mint munkatársak. Majd barátok lettünk, ő még sulizott az Unirea líceumban. Január 17.-én éjszakásak voltunk. 11 órakor kint voltunk a szünenet, hozzájött, és felkösztött névnapot alkalmával, és a puszi, amit nekem szánt, csóknak csattant el, persze, hogy mindenket meglepődve tértünk vissza dolgozni.

De milyen az ember, feltesz egy csomó kérdést ilyenkor, - ó ugyan, csillapodj, Anti, ez csak egy tévedés. Teltek, múltak a napok, a barátság hamar komolyra váltott. Istenem - gondoltam - mit akar ez az okos lány tőlem, alig 17 éves, ép, egészséges és nagyon szép. Nem, ez csak egy álom. Egy nap meghívtam kocsikázni, elkezdtünk beszélgetni, és megkérdeztem, akar-e még jönni többször velem, és majd kiderül, mi lesz belőle. Nem telt el egy pár héten, és nagyon belezúgtunk egymásba, fülig szerelmeseik lettünk. Most még több kérdés állt előttem.

Mikor az én szerelmem a szüleinek elmondta, akkor kitört a háború. Hogy gondolod, - mondta neki az anyuja - ó rokkant, sokkal idősebb, és minden rámhordott. Az anyuja nagyon tiltotta: meg se próbálj találkozni vele, - azt mondta, - apád, ha megtudja, így meg úgy, - és az én kis aranyoskám napról napra letörtebb volt. Minden megettettem, hogy megvígaszaljam, néha még én is sírtam vele, mondván, hogy az Isten, amit eldöntött, az úgy is meglesz.

Egyszer jön Edith, és mosolyog, egy csomó csókkal üdvözöl, majd kiugrott a bőréből: - Képzeld - mondta - Anyum meghívott hozzáink. Na, pasas kösd fel a gatyád, mert ha nem tetszik, akkor repülsz a második emeletről. Bevallom, hogy olyan kíváncsi voltam, de nagyon ideges, és feszült is.

Eljött a nap, kicsiptem magam, a mindenketőnek

un teren fertil și ne vom gândi nu numai la necazurile noastre ci și la semenii noștri. Domnul dă sămânța dar depinde de noi în ce pământ va cădea. De noi, pentru că fiecăruia ne este dat să avem voință liberă pentru bine și pentru rău, pentru adevăr și pentru minciună. În fiecare om este un gol care poate fi umplut numai cu ajutorul lui Dumnezeu. Dacă vrem ca în viața de toate zilele pacea, liniștea să se împerecheze cu speranța vesnică, atunci să ne aplecăm cu încredere în fața voinței Domnului. Să pregătim un pământ seminței bune care va aduce roade îmbelșugate pentru slăvirea Domnului. Recolta i-o putem încredința Atotputernicului, dar pământul să-l curățăm, să-l stropim, să-l îngrijim, ca nu cumva sămânța vieții să se piardă. Să ne dea Dumnezeul cel bun înțelepciune, putere, ca sămânța vieții să aducă viață și nu moarte. Domnul să-i binecuvânteze pe toți aceia care dau roade bune.

Fehér Árpád
Traducere Rețu Ilona

Feri, unul dintre prietenii m-a învățat să conduc mașina. Exercițiile le-am făcut pe Platoul Cornești. M-am descurcat destul de bine pentru că acesta era visul vieții mele. După câteva săptămâni m-am prezentat și la examen. Între timp și la servicii am avut mai mult de lucru: secția la care lucram s-a extins, s-au făcut noi angajări: cca. 150 de muncitori, mai mul femei aşa că de acum am început să lucrăm în trei schimburi.

De atunci totul a început să se schimbe, soarta mea a intrat într-un făgaș nou pentru că am cunoscut o fată modestă, Tânără care din cauza părinților ducea o viață destul de zbuciumată. Ca colegi ne-am întreles foarte bine. Mai târziu am devenit prieteni. Ea frecventa cursurile serale la Liceul Unirea. În ziua de 17 ianuarie amândoi eram în tura de noapte. În pauza de 11 a venit la mine și m-a felicitat de onomastică mea, iar pupicul care mi-era destinat a devenit sărut. Bineînțeles că amândoi ne-am întors foarte emoționați la lucru.

Dar se știe cum e omul în asemenea cazuri, își pune o mulțime de întrebări: - Liniștește-te Anti! Poate totul a fost doar o greșală. Zilele treceau, iar prietenia noastră a devenit tot mai serioasă. Dumnezeule! - m-am gândit - oare ce vrea această fată deșteaptă de la mine? Pe deasupra are abia 17 ani, e sănătoasă și foarte frumoasă. Nu - acesta este un vis. Într-o zi am chemat-o la o plimbare cu mașina. Am discutat și am întrebat-o dacă mai vrea să vină cu mine și altădată. Cu timpul vom vedea ce va ieși din prietenia noastră. Au trecut câteva săptămâni și ne-am îndrăgostit reciproc. Acum îmi punea și mai multe întrebări.

Când iubita mea le-a povestit părinților despre relația noastră, a izbucnit războiu! Cum te gândești? - îi spunea mama ei - El e handicap, cu mult mai în vîrstă. Si m-a făcut cu ouă și ojet. Mama ei era împotriva relației noastre. Îi spunea iubitei mele: Nu încerca să te întâlnești cu el! Dacă află tatăl tău va fi vai și amar de tine. Astfel iubita mea era în fiecare zi tot mai tristă. Am încercat în fel și chip s-o înveleșc, căteodată am plâns și eu, și i-am spus că va fi cum va vrea Dumnezeul.

Într-o zi vine Edith zâmbind, foarte bucuroasă și m-a umplut de sărutări spunând: Închipui-ți, mama mea te cheamă la noi! Ei, băietete! Acu-i acu! Leagă-ți şireturile, că dacă nu-i vei fi de plac poți zbura de la etajul doi. Mărturisesc că eram

virágot vittem. Edith előmbe jött, csókokkal csillapított, feladva a leckét, hogy: túrj el neki minden, mert nagyon hisztis. Még egy utolsó csók, és már fenn voltunk nála. Talán soha nem fogom elfeledni azt a fogadtatást. Egy mézes-mázas nőt láttam magam előtt. Miután megvolt a bemutatkozás, betessékelt a szobába, egy pár szó váltása után megkért, hogy tegezzem, mert nagyon kicsi a korkülönbég köztünk. Kávét, téssztát, meg később fagyit fogyasztottunk, és semmiféle ellenvetés nem volt. Nagyon barátságosan telt el ez a szombat délután. Az Apuja nem volt otthon.

Betartva az illemtsabályt 2 óra után illedelemesen megköszöntem a szívélyes fogadtatást, és kissé reménykedve, hogy majd minden jóra fordul, lementem a lépcsőn a kedvesem segítségével, beültünk a kis kartontigrisbe, és ottan dumáltunk még egy pár percet. De már a csók nem volt olyan édes, és talán valami összerezzen bennem, elváltunk, ki-ki a maga újtát folytatva. Ő hazament a háromszobás fényes gyönyörű lakására, én meg be a földalatti, dohos, hideg kis szegény vityillomba, félíg összetört szívvel, hanyatt fekve, nyitott szemmel egymagamban tanakodtam, mi lesz tovább. Valahogy felkapaszkodtam, úgy este nyolc körül lehetett, és nagyon elcsüggédve mentem vacsorázni. De a vacsora sem esett jól, úgy, hogy kitöltöttem egy jó nagy pohár pálinkát, és abba fojtva bánatomat, elaludtam.

Másnap, vasárnap, nagyon hideg házban ébredtem, mert a csempekínya nem akart füteni magától. Aznap felhívtam a lányt, érdeklődve, mi történt, miután elváltunk. Nagyon későre vette fel a telefont, és semmi jót nem mondott. Vasárnapom el volt lőve, otthon maradtam, zenét hallgattam, meg olvasással töltöttem el a hosszú napomat. Hát nagyon úgy néz ki a dolog, hogy teljes erőmből meg kell küzdenem a szerelmémért, ami később be is bizonyosodott.

Délután háromkor őrülten csenget az ajtónál valaki, odavánszorgok nagy kedvetlenül, és, mikor kinyitom az ajtót, az én hű barátnőm kisírt szemekkel. Kérdez tőle: mi van cseppsgem, miért sírsz? – Ó, nem sírok, csak szaladtam, mert kikérezkedtem, hogy vegyek kakast, és úgy gondoltam, jövök, adjak egy puszt. Hát a csók egy félórán át tartott, meg akartam mondani neki, hogy szerintem ebből úgysem lesz semmi, de nagyon tartottam attól, hogy a második csalódás a sírba fog vinni. Láttam rajta, hogy ő is eleget szenved értem, és, ha talán mondok valamit, akkor ez így nem fer, inkább majd máskor, úgyhogy lemondtam.

Másnap a munkában folytatódott minden nyíltan, ha bál, akkor legyen bál. Az irigyek közbenjártak, árulkodtak, az anyuja minden megett, hogy megszomorítja az életünket, minden rám mondott. Azt szavakban nem is érdemes kifejezni, de, mint tudjuk a tiltott gyümölcs a legfinomabb, és tűzön vízen át harcol érte az ember.

Türtünk mind a ketten, sokszor sokat sírtam, harcoltam, bizonytalannak láttam az életemet, epekedtem és fogytam, keményen álltam a sarat, sokszor fel akartam adni. Titkos utcákban bujkáltunk, terveztünk, örülve az Isten adta természetnek.

Április 1-én ragyogó szépen sütött a nap, elhatározta, hogy egy új fejezetet kezdünk az életünkben, persze a legnagyobb titokban. Megcsináljuk a papírokat és összeházasodunk. Két hétköndök idő ált rendelkezésünkre. 1987 április 17-én, meg volt beszélve, a házasságkötő hazajón hozzáink, és a lakáson megeskét. Edith reggel korán kelt, mint amikor szokott munkába menni, összepakolt egy pár ruhát és reggel 6-kor már nálam volt. Izgatottan várunk minden a ketten a 10 órát, amikor kellett érkezzen a

foarte curios, dar și foarte nervos și încordat. A sosit și ziua cea mare. M-am îmbrăcat frumos, le-am luat flori amândurora. Edith m-a întâmpinat, m-a umplut de sărutări și mi-a predat lecția: „Îndură orice pentru că e foarte isterică.” Încă un pupic și deja eram sus la etaj. Poate n-o să uit niciodată această privire. Am avut în fața mea o femeie foarte amabilă. După ce ne-am cunoscut m-a poftit în cameră iar după ce am schimbat câteva cuvinte m-a rugat să-tuuiesc, deoarece diferența de vîrstă dintre noi e foarte mică. Am consumat cafea, prăjitură iar mai târziu chiar și înghețată. Așa se părea că n-avea nimic împotriva mea. Am petrecut o sămbătă după-masă plăcută. Tatăl ei nu era acasă.

Așa cum se cuvine, după două ore i-am mulțumit politicos pentru primirea cordială și sperând că toate se vor schimba în bine, am coborât scările cu ajutorul iubitei mele, ne-am urcat în tigrul meu de carton – trabantul – și acolo am mai discutat câteva minute. Dar săruturile ei nu mai erau aşa de dulci ca înainte și poate chiar și eu am avut un presentiment ciudat, ne-am despărțit urmând fiecare drumul lui. Ea s-a întors în minunatul ei apartament luxos cu trei camere, iar eu în mica și săracăcioasa mea odaie subterană urât mirosoitoare. Cu inima pe jumătate zdrobită culcându-mă pe spate, cu ochii închiși mă gândeam; oare ce va urma. Cu greu m-am ridicat seara în jurul orei opt și foarte supărat și abătut m-am dus să mânânc. Dar mânarea nu mi-a căzut bine, aşa că mi-am turnat un pahar mare de pălinca și înecându-mi amarul în ea, am adormit.

În ziua următoare, duminica m-am trezit în casa foarte rece deoarece teracota n-a vrut să încalzească singură. Imediat am sunat-o pe fată fiindcă eram curios ce să întâmplat după ce ne-am despărțit. Mi-a răspuns foarte târziu și nu mi-a spus nimic bun. Duminica mi-a fost stricată, am rămas acasă, am ascultat muzică și am citit toată ziua. Așa se vedea că trebuie să lupt din răsputeri pentru dragostea mea, ceea ce s-a și adeverit mai târziu.

După-masă la trei sună cineva nebunește la ușă. Mă deplasez fără nici un chef la ușă, iar când o deschid o văd pe prietena mea cu ochii plini de lacrimi. O întreb: de ce plângi, micuța mea? O, nu plâng, am alergat numai! M-am cerut să-mi cumpăr popcorn și m-am gândit să vin să-ti dau un pupic. Acel sărut a ținut o jumătate de oră. Am vrut să-i spun că după părerea mea din relația noastră nu se va alege nimic, dar m-am temut că al doilea soc mă va duce în mormânt. Am văzut că și ea suferă pentru mine, și dacă-i spun ceva nu-i va face bine. Mai bine altădată! Așa că am renunțat.

În ziua următoare s-a continuat totul deschis: dacă-i bal să fie bal. Invidioșii au avut grija să ne pârască, mama ei a făcut tot posibilul să ne întristeze viața. Ceea ce a zis despre mine nu se poate exprima prin cuvinte, dar precum se stie: fructul interzis este cel mai delicios iar omul luptă pentru el cu orice preț.

Am răbdat amândoi, eu am plâns mult, am luptat, mi-am considerat viața nesigură, am sperat și am slăbit, m-am ținut tare, deși de multe ori am vrut să renunț. Am umblat pe străduțe mici, ne-am făcut planuri bucurându-ne de natura înconjurătoare dată de Dumnezeu. În data de 1. aprilie era o zi frumoasă, cu soare. Am hotărât în cel mai mare secret să începem un capitol nou în viața noastră: ne facem hârtiile și ne căsătorim. Am avut un timp de gândire de două săptămâni.

Ne-am întăles că în 17. aprilie 1987 ofițerul stării civile se va deplasa la noi și ne va cununa. Edith s-a sculat de dimineață ca și când se ducea la lucru, își împacheta câteva haine și dimineață la 6 era deja la mine. Amândoi am așteptat cu nerăbdare ora 10 când trebuia să sosească ofițerul stării civile de la consiliul popular. Ca

házasságkötő a néptanácsról. Hogy az izgalom nagyobb legyen, az is késsett, és tíz óra helyett majdnem tizenegykor érkezett. 12 órára meg voltunk esküdve, és tíz perc múlva már a trabiban ültünk, mentünk falura a fiútestvérémhez, egy hétre. Így a szülei nem kaptak meg minket, és nem tudtak semmit csinálni, hogy felbontsák a házasságot. Letelt a mézes hét, a munkatársainkon kívül nem gratulált senki, sőt nagyon durva telefonhívásokat kaptunk meg egyfolytában fenyegetésekkel az anyujától. Teltek a napok, mi együtt maradtunk és úgy két hónap után Edith teherbe esett, akkor mintha egy picit belenyugodtak volna, hogy már úgysincs mit csinálni, de még mindig tartott a harag. Eljött a várva várt nap, és megszületett a kis Izabella.

Berecki Antal

Interjú László Istvánnal és Évával

László Éva Nyárádremetén született. Már gyerekkora óta csökkent látó, így nagyon korán elkerült otthonról Aradra. Az általános majd a szakiskola elvégzése után 1975-ben Marosvásárhelyre tér vissza. Itt dolgozik a Rokkantak Szövetségénél a doboz szekción. Ez év decemberében ismeri meg férjét, Istvánt, aki szintén akkor kapott munkahelyet.

István

Székelyszentivánnyi (Hármásfalusi) születésű. 10 éves koráig egészséges volt. 1962-ben egy aknagyutacs elrobbanása okozta a szeme gyengeségét és a keze betegségét. Így elkerült Kolozsvárra a Csökkent Látók és Nemlátók Intézetébe, és itt fejezte be az általános iskolát majd a 9. osztályt. Szakmát ezután Bukarestben tanult. Itt nagyon sok ismerősre, barátra tett szert. A Braille-írást is megtanulta. 1975-ben az ő életének útja is szintén Marosvásárhely felé vezet, és ekkor találkoznak. 1976 szeptemberében összeházasodnak.

1978-ban egy megbetegedés következében Éva teljesen elveszítette a látását. Annak ellenére, hogy az orvosok mondották, hogy a látása romolhat, mégis nagy megrázkoztatás volt az ő számára. Sok ideig tartott, amíg ebbe beletörödött. Nagy örööm volt, amikor ezt a lakást megkapták, de, sajnos, Éva ekkor már nem látott.

Éva: „Mindig bíztam Istenben, hiszen hívő, vallásos

nerăbdarea să fie și mai mare, el a întârziat și în loc de ora cece a venit la cece și un sfert. La ora 12 eram căsătoriți și peste cece minute deja stăteam în trabant și mergeam la fratele meu la țară pentru o săptămână. Astfel părinții ei nu ne-au găsit și nu au putut face nimic în vederea desfacerii căsătoriei. Săptămâna de miere a luat sfârșit. În afară de colegi nu ne-a felicitat nimeni, dimpotrivă am primit din partea mamei ei niște telefoane foarte dure și multe amenințări. Zilele treceau, noi eram împreună iar după două luni Edith m-a anunțat că este însărcinată. Atunci parcă părinții ei s-ar fi liniștit, căci nu aveau ce face, dar supărarea nu le-a trecut. A sosit și ziua mult așteptată când s-a născut micuța Izabella.

Berecki Antal

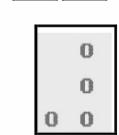
Traducere Réti Ilona

Persoanele cu dizabilitate vizuală folosesc **SCRISUL BRAILLE**, care cuprinde 6 combinații de puncte, care diferă de citire. Se scrie invers pe hârtie specială, pe tabla Braille, cu un obiect ascuțit!

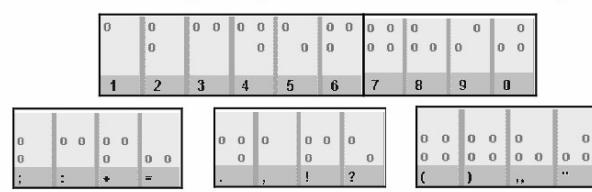
A látássérültek a **BRAILLE** írást használják, 6 pontkombinacióból áll, különbözik az olvasástól. Fordítottan ínak, hegyes tárgyal vastagabb pappírra, amit a Braille tábla közé erősítve kilyukasztanak!

Cifrele nu au semne diferențiale de litere, de aceea când se scrie un număr, în fața acestuia se pune acest semn.

A számoknak nincs külön pontkombinációja, betük jelölik, ezért elébe kell tenni a számjelet!

Eva: „Întotdeauna am avut încredere în bunul Dumnezeu. Nu mă plâng, pentru că am un soț bun, care este cu

Interviu cu László Stefan și Eva

László Eva s-a născut în comuna Eremitu din județul Mureș. Încă din copilărie avea vederea scăzută. Astfel și-a urmat studiile la Arad, unde a terminat școala profesională. În anul 1975 se întoarce la Târgu Mureș, unde se angajează la Asociația Nevăzătorilor, la secția de cartoane. În acest an se întâlnește cu Stefan, care se întorsese recent din București și urmează să fie și el angajat aici.

Stefan s-a născut în comuna Trei Sate din județul Mureș. Până la vîrstă de 10 ani nu a avut probleme cu vederea, era perfect sănătos. În anul 1962 s-a accidentat. De atunci are vederea scăzută și are probleme și cu mâna. Si-a urmat studiile la Cluj, la Instituția Nevăzătorilor, unde a terminat și clasa a 9-a, după care a terminat școala profesională din București. Aici a legat foarte multe prietenii. A învățat și alfabetul Braille. În anul 1975 se întoarce și el la Târgu-Mureș, unde o întâlnește pe Eva și peste un an se căsătoresc.

În anul 1978 Eva își pierde vederea și devine nevăzătoare. Cu toate că medicii au atenționat că ar putea să se înrăutățească starea ei, a fost socată și a urmat o perioadă foarte grea din viață ei. Au primit locuință și s-au dus să-o vadă, dar ea deja nu mai vedea.

ember vagyok. És nem is panaszkodom, hisz Isten megsegített, nagyon jó férjet kaptam, aki minden velem van, mellettem áll. Én sosem érzem azt, hogy egyedül vagyok, hisz ő minden fogja a kezem.”

István: „75 decembrie 11-én kaptam meg a munkahelyemet în Vásárhelyen. Emlékszem, amikor először bementem, pont szembementem a feleségimmel. Nagyon hamar összebarátkoztunk. Egy év múlva már házasok voltunk. Ennek idén múlt 30 éve. Szeptemberben ünnepeltek 30 éves házassági évfordulónkat.”

Éva: „Emlékszem, Karácsonyra kaptuk meg a lakást és bejöttünk a férjemmel, hogy megnézzük. Még üres volt, csak egy feldíszített karácsonyfa állott az egyik szobában. Nagyon szomorú voltam, hogy én már nem láthatom. De a férjem mellettem állt, segített, soha nem hagyott magamra és lassan megszoktam.”

István és Éva közösen egymást segítve, erősítve végezik el a minden nap teendőit. Csak nagyobb vásárlás esetén kérlik a szomszédok, ismerősök segítségét. Viszont nagyon sokszor éppen ők azok, akik segítenek. Mostanában gyakran járnak haza az öreg szülőkhöz. Ezért van az, hogy ma már ritkábban vesznek részt a Nemlátók Szövetsége programjain.

István: „Amíg a szülők bírták magukat, addig nagyon sokat sportoltunk. A Nemlátók Szövetségénél tekéztünk. A marosvásárhelyi nemlátók tekecsapata már többször nyert Európa-kupát. Kassán, Pozsonyban is voltunk versenyeken. A sportolás révén nagyon sok embert megismertünk. Olyan társakkal találkoztunk újra, akiket még az iskolában ismertünk meg. A sport ma is nagyon szorosan összetartja a vásárhelyi nemlátókat.”

Éva: „A Köteles utcai székház programjaira rendszeresen eljártunk. Én nagyon szerettem az irodalmi kört, az énektanulást, hiszen imádok énekelni. Az udvarhelyi Nemlátók Szövetségével nagyon jó a kapcsolatunk. Ők farsangi bált is szoktak még rendezni, még zenekaruk is van. Egy-két éve még mi is ott voltunk a farsangi bálban. De szeretünk eljárni színházba, kabaréba. Farsang idején minden kabaré előadást megnézünk. A Vásárhelyi napokon is mindig részt veszünk.”

István: „Amíg a szüleinkek bírták magukat, addig sokat jártunk üdülni. Predeal-on, a tengerparton és Félix-fürdőn is nyaraltunk. Bárhol mentünk, mindenhol régi iskolatársakra, ismerőkre akadtunk, akikkel jó volt újra találkozni, elbeszélgetni. Itt Félix-fürdőn is, mi helyt megérkeztünk a szállodába, rögtön szóltak az ott dolgozó kollegának, hogy mi megérkeztünk. Persze kiderült, hogy régi iskolatársunk volt. Jól esett az, hogy törödtek velünk, kedvesen fogadtak.”

Éva: „Bizony a hétköznapiaink során nagyon sokszor kerülünk olyan helyzetbe, hogy megbántanak. Néha nagyon elkeseredünk, amikor a boltban durván ránk förmédnek: „Ki van téve, nem láttal?” Hiába jelezzük, hogy nemlátók vagyunk, egyeseket ez nem érdekli. Az utcán is megesik, hogy szinte elsodornak, fellöknek. Én egyedül ki sem merek menni az utcára. De a hitünk átsegít minket ezeken a nehézségeken.”

A minden napjaimat beosztom, készítek magamnak egy tervet, egy programot, hogy aznap mit fogok csinálni. Elhatározok valamit, és azt igyekszem is betartani, véghezvinni. Én úgy fogom fel az életemet, hogy ezt a keresztet kaptam Istentől, és ezt én el tudom viselni. Ez általában sikerül is, ha az embernek van hite.”

Nemes Csilla

mine întotdeauna. Niciodată nu simt că aş fi singură, el mă ajută în orice situație.”

Ștefan: „În decembrie, 1975 am fost angajat la Asociația Nevăzătorilor. Îmi amintesc când am întâlnit-o pe Eva pentru prima oară. Am intrat și am văzut-o. Ne-am împrietenit foarte repede. Peste un an ne-am și căsătorit. În acest an în septembrie au trecut 30 de ani de când ne-am unit sortile.”

Eva: „Îmi amintesc când am venit cu soțul să vedem locuința căt de tristă și necăjită eram. Casa încă era goală, era doar un pom de crăciun în cameră, și eu n-o mai puteam vedea. Dar soțul era cu mine și m-a ajutat să trec și peste această perioadă grea din viața mea.”

Ștefan și Eva împreună reușesc să facă față tuturor greutăților care se ivesc zi de zi, pas cu pas. Au nevoie de ajutorul vecinilor, prietenilor doar când vor să facă cumpărături mai mari. De câțiva ani părinții lor au nevoie de ajutor. Deci acum ei sunt cei care oferă ajutor celorlalți. Astfel nu mai pot participa la programele Asociației Nevăzătorilor atât de des.

Ștefan: „Aveam obiceiul să participe la acțiunile sportive ale asociației. Ne plăcea foarte mult bowlingul. Cu echipa Târgumureșană am câștigat multe cupe europene. Am fost chiar și la Bratislava, la Katowice cu echipa. De când părinții noștri s-au îmbolnăvit, trebuie să renunțăm la toate aceste programe. Ei sunt bătrâni, bolnavi și au nevoie de ajutorul nostru. Sportul unește foarte mulți oameni, Prin sport am reușit să cunoaștem foarte mulți prieteni, să reîntâlnim colegi din copilărie, din tinerețe, să ne simțim foarte bine. Sportul și în aceste zile însărcină foarte mult pentru nevăzătorii din asociație.”

Eva: „La sediul din strada Köteles s-au organizat foarte multe programe. Mie mi-a plăcut în special literatura și cântatul. Îmi place foarte mult să cânt. Avem o legătură strânsă cu asociația nevăzătorilor din Odorhei, județul Harghita. Ei ne-au invitat la bal de multe ori, unde ne-am simțit extraordinar.”

Ștefan: „Am fost de multe ori în vacanță la Predeal, la mare la Băile Felix. Oriunde mergeam, ne întâlneam cu foști colegi, cu prieteni. La Felix când am ajuns la hotel cu ajutorul personalului hotelului ne-am și întâlnit cu un fost coleg care era maseur acolo. Ne cade foarte bine când ni se acordă puțină atenție.”

Eva: „Dar de multe ori întâlnim oameni duri, cu lipsă de tact. Câteodată sunt foarte triste, când în magazin mi se adresează cineva astfel: „Prețul este afișat!” Degeaba încerc să explic că sunt nevăzătoare, nici nu îi interesează problema mea. Chiar și pe stradă câteodată multimea mă împinge, mă dă jos din picioare. Nici nu am curajul să ies singură pe stradă.”

Încerc să-mi organizez zilele, să-mi fac un program în fiecare zi. Dacă hotărăsc să fac ceva, atunci încerc să nu mă dau bătută. Aceasta este crucea mea și încerc să o port fără nici un plânset. Eu cred că omul reușește să treacă prin toate greutățile dacă are credință în Dumnezeu.”

Nemes Csilla

Asociația Nevăzătorilor din România, filiala jud. Mureș
Tg-Mureș, Köteles Sámuel 12
Tel. 0265-262621
tgmaresanvr@rdslink.ro

Kérdőív

a gondozott viselkedés típusának felderítésére

KÉRDÉSEK		IGEN=1P.	NEM=0P.
1.	Tudatosan ismeri egészségi állapotát.		
2.	Megpróbál együttműködni, de sokat nem engedi a fájdalom szintje.		
3.	Teljes nemtörödöm állapotban van mindenkel szemben, ami körülötte történik.		
4.	Nagyon vágyik arra, hogy minél hamarabb és minél helyesebb módszerek által felépüljön.		
5.	Képes egyszerű párbeszédre, de nem tud bekapsolódni, ha valami gyakorlati dolgok elvégzéséről van szó.		
6.	Az egész teste egy válaszra képtelen állapotban van.		
7.	Tudatosan részt vesz a teljes felépülési programban, megértést, együttműködést, sőt kezdeményezést mutatva..		
8.	Hitelkedve néz a megoldandó feladatokra.		
9.	Még ha válaszol is néhány felkérésre, úgy végzi el, mintha teljesen különálló személy végezné el azokat a feladatokat. .		
10.	Felfedezi a pozitív és negatív jeleket a felépülésében.		
11.	Félelmet és visszafigotásot mutat az új tevékenységek iránt.		
12.	A legalapvetőbb tevékenységek iránt is elutasítással van és teljesen hiányzik az ezen szükségek iránt érzett vágy.		
13.	Nagy türemmel várja a fájdalom megszűnését vagy enyhülését.		
14.	Állandó támogatást követel minden tevékenységen és a legkisebb feladatnál, amit el kellene végeznie fájdalmas érzésekre utal.		
15.	Semmiilyen értelmes és világos választ nem lehet megtudni tőle, ami a belső állapotát illeti.		
16.	Civilizált és megértő viselkedése van.		
17.	Különleges ragaszkodást mutat a segédeszközök iránt, és sok esetben csak saját mozgási képességét meghatárolja.		
18.	Csak egyoldalú párbeszédben van része a gondozónak – a beteg részéről jövő válaszok csak fejbólíntásból, kisebb kézmozgásokból vagy szótágokból állnak.		
19.	Sikerül mozgósítania saját magát minden felépülést eredményező gyakorlatra.		
20.	Terve van bizalmatlansággal és a fájdalomtól való félelemmel. A fájdalom alkalmával letaglózva viselkedik, képtelen valamit is megvalósítani, teljesen a gondozótól függ.		
21.	Sok esetben némasági időszakok jelennek meg, amikor minden körülötte levő zajra nagyon hangos ellenszenvvel viselkedik.		

Kiértékelő táblázat

A – EGYÜTTMŰKÖDŐ BETEG		B- ELUTASÍTÓ BETEG		C – BÚSKOMOR BETEG	
1		2		3	
4		5		6	
7		8		9	
10		11		12	
13		14		15	
16		17		18	
19		20		21	
Összesen		Összesen		Összesen	

A beteggondozó viselkedése a különféle típusú betegekkel szemben:

A - Együttműködő típus:

- Még ha türelmesen is várja a beteg a fájdalmat szakaszokból való felépülést, a gondozónak nagy figyelmet kell tanúsítani, mivel a beteg a felépülés siettése érdekében sok esetben nem veszi figyelembe állapota valós helyzetét.
- Bátorítások és támogassálok, hogy kifejezze érzelmait és fájdalmát.
- Ne beszéljetek hozzá felelmetet hangnemben!
- Adjatok időt az új helyzetekkel való megbarátossára!
- Dicsérjétek meg érzékenységét!
- Legyetek mellette a nehezebb időszakokban, hogy érezze a bátorítást!

B – Együttműködést elutasító típus:

- Ne ítélyétek el a párbeszédben vagy a társadalmi kapcsolatokban megmutatkozó ridegséget!
- Fogadjátok el úgy, amilyen!
- Segítsétek, hogy aprólékosan kigondolja azt a tevékenységet, amit el kell végeznie!
- Védelmet nyújtó környezetre van szüksége, mivel a bizalmatlanság és a körülötte levők elutasítása okozta a kapcsolati és kommunikációs ridegséget.
- Ajándékozzák meg valamivel egy bizonyos tevékenység elvégzésekor annak ellenére, hogy semmilyen megnyilvánulást nem mutatott ki az eredmények után.
- Kellemes, meghitt családias környezetet alakítatok ki annak ellenére, hogy az első szakaszban elégedetlenséggel és kritikával találkoztok.

C – Búskomor típus:

- Ne kérjetek többet tőle, mint amit megenged egészségi állapota!
- Bátorítások, hogy bízson saját erejében, „Képes megtenni...”
- Segítsétek, hogy egyszerű dogokat el tudjon végezni, majd dicsérjétek meg a megvalósításait!
- Bátorítások, hogy a beteg gondozó hiányában is végezze el a sikeres gyakorlatokat (az ujjak mozgatását, kéz, -láb torna)!
- Kellemes, vidám hangulatot alakítatok ki körülötte!
- Szakítatok időt a betegre is, ne csak a körülötte levő dolgok elvégzésére!

Chestionar pentru descoperirea tipului de asistat

ÎNTRĂBĂRI	DA=1P	NU=0P.
1. Este conștient de starea sa de sănătate.		
2. Încearcă să colaboreze dar nivelul suferinței nu-i permite.		
3. Se află într-o stare de indiferență totală față de tot ceea ce se află în jurul său.		
4. Manifestă o dorință vie de a se recupera cât se poate de repede și de corect.		
5. Poate purta un dialog, dar nu poate fi activ la executarea unor procedee.		
6. Întreg corpul se află într-o stare de decontractare.		
7. Participă conștient în timpul programului dând dovadă de înțelegere, cooperare și chiar de spirit de inițiativă.		
8. Nu are prea mare încredere în acțiunile ce urmează a fi executate.		
9. Chiar dacă răspunde la unele solicitări, acestea sunt executate ca și cum ar asista la acțiuni asupra unei alte persoane.		
10. Sesizează elementele pozitive și pe cele negative în evoluția sa.		
11. Manifestă teamă și reținere față de elementele noi.		
12. Se constată absența dorințelor și intereselor pentru cele mai elementare trebuințe.		
13. Acceptă cu multă răbdare depășirea treptată a pragului dureros.		
14. Dorește să fie susținut pe tot parcursul acțiunilor, acuzând rapidă durere și imposibilitatea de a executa ceea ce i se solicită.		
15. Nu se pot obține răspunsuri coerente și clare despre starea sa generală.		
16. Are un comportament civilizat și înțelegător.		
17. Manifestă o dependență față de elementele ajutătoare și o limitare, uneori exagerată a amplitudinilor mișcărilor.		
18. Discuțiile sunt unilateral din partea asistentului – răspunsurile din partea bolnavului vin doar prin mișcări de cap sau direcționate cu mâna sau pot fi monosilabice.		
19. Reușește să mobilizeze, pe toate planurile pentru activitatea de recuperare.		
20. Este dominat de neîncredere, și teamă de apariția durerii. La apariția durerii acționează letargic, incapabil să acționeze și depinde total de asistent.		
21. Apar perioade de mușenie în care se manifestă zgomotul la orice element care îl înconjoară sau la orice zgomot.		

Tabel de evaluare

A – ASISTAT COOPERANT		B- ASISTAT RETICENT		C – ASISTAT APATIC	
1		2		3	
4		5		6	
7		8		9	
10		11		12	
13		14		15	
16		17		18	
19		20		21	
Total		Total		Total	

Comportamentul asistentului personal în fața diferitelor tipuri de asistați:**A - Tip cooperant:**

- Chiar dacă bolnavul acceptă cu răbdare depășirea pragului dureros, asistentul personal trebuie să manifeste multă atenție întrucât, dorind să obțină rezultate cât mai repede, persoana îngrijită poate să nu țină cont de nivelul real al stării sale.
- Să-l încurajați și să-l susțineți să-și exprime sentimentele!
- Să nu-i vorbiți pe un ton ridicat!
- Să îi acordați timp pentru acomodarea la situații noi!
- Să îl lăudați pentru sensibilitatea lui!
- Să fiți alături de ea în situațiile mai grele pentru ca să simțiă încurajarea!

B – Tip reticent față de cooperare:

- Să nu-l criticați pentru rigiditatea lui în comunicare, sau sociabilitate!
- Acceptați-l aşa cum este!
- Ajutați-l să gândească amănunțit activitatea ce urmează să o întreprindă!
- Are nevoie de un mediu protector pentru a se simți bine, pentru că nesiguranța î se manifestă prin inacceptarea celor din jur!
- Să-l recompensați pentru o acțiune dusă până la capăt, chiar dacă nu-și exprimă sentimentele sau nu prezintă nici un fel de feed-back la rezultatele atinse.
- Să-i asigurați un mediu familial afectuos, chiar dacă în prima perioada veți întâlni numai neajunsuri și critici!

C – Tip apatic:

- Să nu-i cereți prea mult pentru posibilitățile lui reale!
- Încurajați să aibă încredere în forțele proprii!
- Ajutați să rezolve sarcini simple după care lăudați-l pentru aceste realizări!
- Încurajați-l să facă același mișcări sau acțiuni chiar și în lipsa asistentului personal (mișcări ale degetelor, gimnastica mâinilor... etc.)!
- Aduceți o atmosferă familială, veselă în jurul lui!
- Să acordați timp și bolnavului nu doar activităților din jurul lui!

MPS

Mukopolizacharidózis

Mi az a Mukopolizacharidózis?

Röviden összefoglalva: lizoszomális tárolási betegség. A mukopolizacharidózis egy olyan enzimhiányból eredő anyagcsere-betegség, amelynek következtében a gyerekek szervezetében a mucopolysacharidok lebontása egyáltalán nem, vagy nem tökéletesen megy végbe. A rosszul lebontott anyagok a szervezetben felhalmozódnak, és az évek műlásával egyre több kárt okoznak.

Következményeképpen a gyerekek leépülnek, szinte minden szervük károsodik, és többnyire nem érik meg a felnőttkort.

Az emberi szervezet kötőszövetet tartalmaz (porc, ín és bőr), amely a csontokkal együtt egy szilárd vázat (csontváz) és borítást (bőr) képez. A kötőszövet egyik fontos alkotóeleme a mucopolysacharid (MPS), amely cukormolekulák láncolatából tevődik össze. Az MPS-ek állandóan lebomlanak, és szintetikusan újból előállnak; a lebomlás a lizoszómákban történik. Ezekben bizonyos proteinek (fehérje anyagok) vannak, amelyeket enzimeknek nevezünk. Ezek feladata az MPS-ek meghatározott sorrendben kis alkotórészekre való lebontása. A különböző MPS-ek lebontásához egy sor, de legalább 6 különböző enzimre van szükség.

Ha genetikai hiba miatt a szövetben hibás enzim képződik, akkor ez az enzim „munkahelyén”, a lizoszómában egy anyagot nem bont el, vagy csak részlegesen. A lizoszómák ennek következtében kitágulnak, és ezzel megkárosítják a sejt további részeit; a sejt a teljes működésében károsodik. A tárolási jelenségek a máj és a lép megnagyobbodásához és a bőr megvastagodásához vezetnek. A lebomlás zavarai következtében a vizeletben megnövekedett mennyiségen válnak ki MPS-ek.

Mivel kötőszövet az emberi test minden részében található, a mucopolysacharidosis betegségeknél az egész test károsodik. Ahogy egyre több lebontatlan anyag halmozódik fel a szervezetben, úgy romlik a beteg állapota.

Jelenleg 6 MPS betegség-típust különböztetünk meg, melyek mindegyikét más-más enzim hiba határozza meg.

Fontosabb tünetei: - értelmi fogyatékosság (az I és II típus kivételével);

- alacsony termet;
- durva arcvonások;
- vastag bőr;
- szaruhártyahomály;
- máj- és lépmegnagyobbodás;
- ízületi kontraktúrák;
- csontdiszpláziák;
- sérvek.

A mucopolysacharidosisok főbb formái és jellemzői a következők:

MPZ I – H (Hurler – Pfaundler betegség) - alacsony termet, fokozódó értelmi fogyatékosság, nagyobb koponya, durva arcvonások, szaruhártyahomályok, hibásan fejlődő csontok: deformált csigolyák, rövid és széles csöves csontok, merev

Mucopolizahridoza

Ce este mucopolizahridoza?

În câteva cuvinte, mucopolizahridoza este o boală lisosomală. Are la bază lipsa unei enzime, în urma căreia descompunerea mucopolizahidelor va fi incompletă, sau nici nu se va produce. Substanțele nedecompose se vor acumula în organism, și în timp acestea vor produce malfuncții la nivelul organelor. Acești bolnavi de obicei nici nu ajung la vîrstă adultă datorită malfuncțiilor organice multiple.

Organismul uman conține țesuturi conjunctive (piele, țesut conjunctiv, care formează și cartilajele), și țesut osos care formează scheletul. Mucopolizahidele sunt o parte componentă a țesuturilor conjunctive, și sunt formate din lanțuri de glucoză. Mucopolizahidele se află într-o continuă producere și descompunere. Descompunerea se produce în lisosomi. Lisosomii conțin enzime, adică un fel

de proteine, care au rol important în descompunerea mucopolizahidelor. Pentru o descompunere totală este nevoie de cel puțin șase diferite enzime. Dacă din cauze genetice unul din enzime devine nefuncțional, în procesul de descompunere a mucopolizahidelor o substanță intermediară nu va urma următorul pas al procesului, ci se va acumula în lisosom. Aceasta va rezulta în dilatarea lisosomului, care va afecta la rândul ei toată celula. Din cauza acestui fenomen de acumulare, ficatul și splina se vor mări de volum, iar pielea se va îngroșa. În urină va apărea eliminarea mucopolizahidelor în cantitate mare.

Țesuturile conjunctive se găsesc în tot corpul uman, deci în cazul acestei boli de care vorbim, tot organismul va fi afectat. Cu cât boala avansează, cu atât starea bolnavului va deveni mai gravă. În prezent sunt cunoscute șase forme ale acestei boli, care sunt consecințele lipsei diferitelor enzime.

Simptomele cele mai importante sunt:

- retrogradare mintală (mai puțin la formele I și II)
- expresie și forma feței caracteristică
- piele groasă
- încețoșare corneală
- ficat și splină mărite (splenomegalie și hepatomegalie)
- contracturi ale articulațiilor
- displazii osoase
- hernii

Principalele forme ale mucopolizahidozei și caracteristicile acestora sunt:

MPZ I – H (boala Hurler – Pfaundler) - statură micșorată, retard mintal progresiv, craniu mărit, expresia feței caracteristică, încețoșare corneală, la nivel osos: vertebre deformate, oasele lungi sunt mai scunde și late, articulații rigide, ficat și splina mărite, defecte valvulare ale cordului, granulații în limfocite, cei mai mulți bolnavi mor înainte de vîrstă pubertății

MPZ I – S (boala Scheie) – bolnavi cu caracteristici Hurler, cu inteligență normală, și care ating vîrstă adulțului

MPZ II (boala Hunter) – bolnavi cu caracteristici Hurler, deseori cu deficiență de auz sau chiar surzi

ízületek, máj- és lépmegnagyobbodás, szívbillentyűhibák, a limfocitákban tárolási szemcsék, a betegek többsége a serdülőkor előtt meghal.

MPZ I – S (Scheie kór) - Hurler jegyekkel rendelkező, normál intelligenciájú és a felnőtt kort elérő betegek.

MPZ II (Hunter kór) a betegek Hurler fenotípusúak, gyakran nagyothallók vagy süketek.

MPZ III (Sanfilippo kór) A, B, C, D –durva, dús szőke haj és szemöldök, magatartászavar (agresszivitás), görcsök, a 2-3. életévétől súlyosbodó értelmi fogyatékosság, ovális csigolyák, limfocita zárványtestek. Nincsenek szaruhártyahomályok. A C és D formákban enyhébbek a tünetek.

MPZ IV (Morquio betegség) A, B –súlyos gerinc- és mellkasdeformitás, gácsos térdállás, vagyis X láb, durva bunkós ízületek, előreugró arc, fogzománc fejletlensége, enyhe szaruhártyahomály, jó értelmi fejlődés, 125 cm illetve 140 cm-es maximális testmagasság.

MPZ V – azonos a MPZ I-es formával.

MPZ VI (atrófia betegség) – normális értelmi fejlődéssel, szaruhártyahomálytal társult Hurler fenotípus, ahol ökörszeműség, vagyis veleszületett glaukóma, melyhez a szemgolyó megnagyobbodása is társul, és látóideg sorvadás előfordulásával a súlyossága változó.

MPZ VII (Sly betegség) – változatos tünetek, kifoscoliozis, vagyis a gerinc háti hajlatának a fokozódása, és enyhe értelmi fogyatékosság jellemzi.

A felsorolt típusok tünetei és a lefolyása is nagyban hasonlítanak egymásra, ugyanakkor az esetek száma összesen nem éri el a százat ma Magyarországon, és nálunk is hasonlóak az arányok.

Diagnosztizálás

A diagnózist ma Magyarországon csak néhány laboratóriumban tudják felállítani, és sajnos, csak a legegyszerűbb vizsgálatot tudják elvégezni. A típus pontos megállapításához enzim ill. molekulárgenetikai vizsgálatokra is szükség van. Ezt legközelebb a grazi Gyermekklinikán ill. Hamburgban tudják elvégezni. Ugyanakkor azokban az esetekben, ahol a család további gyermeket szeretne, a prenatális diagnózishoz tudni kell a már megszületett gyermek pontos diagnózisát. A betegségeknek sok típusa van, és időnként a tünetek alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy melyik esetről van szó. A szülőnek is joga van tudni, hogy mire számíthat, mert eltérő típusoknál az életkilátások is eltérőek.

Gyógyítás és a tudomány mai állása

A betegség, a tudomány mai állása szerint, gyógyíthatatlan. A tünetek egy része enyhíthető, ebben az esetben van nagy szükség orvosi tapasztalatra, hogy csak azokban az esetekben kíséreljék meg a terápiát, ha attól javulás várható, ne legyen sem a gyermek, sem a szülő fölösleges szenvédésnek, anyagi, fizikai megherhélésnek kitéve. Sajnos a **csontvelő-átültetés** nem hozta meg azt az eredményt, amit vártak tőle, de ha nagyon fiatal korban hajtják végre, akkor bizonyos típusoknál a tünetek enyhíthetők. Természetesen itt is a diagnózis a gond, ha nincs idősebb testvér, aki MPS beteg, mire egy újszülöttnél megállapítják a bajt, a műtét sokszor már késő. A világon, több helyen foglalkoznak az **enzimpótás** kutatásával, az eredmények bíztatók, az elmúlt évben kezdődött három magyar MPS I-beteg gyermek kezelése. A többi MPS típusnál a kutatások különböző fázisban vannak, az eredmények bíztatók.

(folytatjuk)
Csata Imola

MPZ III (boala Sanfilippo) A,B,C,D – bolnavi cu păr și sprâncene blonde și dese, tulburări de comportament (agresivitate), spasme, agravarea retardului mintal de la vîrstă de 2-3 ani, vertebre ovale, granulații limfocitare. Nu prezintă înceboșare corneală. Formele C și D sunt forme mai usoare.

MPZ IV (boala Morquio) A, B – deformări ale coloanei vertebrale și ale cutiei toracice grave, genu valgum, adică picioare în X, articulațiile sunt groase, față proeminată, tulburări ale dezvoltării dentale, înceboșare corneală usoară, dezvoltare mintală bună, înălțimea finală este de max. 125 – 140 cm.

MPZ V – la fel ca prima formă

MPZ VI (boala Maroteaux – Lamy) – capacitate mintale normale, caracteristici Hurler asociate cu înceboșare corneală, unde gravitatea variază între buftalmie, adică glaucomă congenitală cu mărire globului ocular, și atrofia nervului optic.

MPZ VII (boala Sly) – simptome și semne variante, cifoscolioză, ușor retard mintal

Aceste tipuri au evoluție asemănătoare, iar numărul cazurilor nu atinge 100 în Ungaria, situația fiind asemănătoare și în țara noastră.

Diagnostizare

Diagnosticul se poate pune doar în câteva laboratoare în Ungaria, unde cele mai simple investigații pot fi efectuate. Pentru stabilirea exactă a tipului, trebuie investigații moleculare și genetice. Cele mai apropiate locuri unde se efectuează aceste investigații sunt Clinica de pediatrie din Graz, și Hamburg. Deasemenea în cazurile când părinții doresc un alt doilea copil, pentru diagnosticul prenatal trebuie să iau diagnosticul precis al copilului care s-a nașcut.

Boala având multe forme, cîteodată nu se poate preciza forma cu exactitate bazându-se doar pe simptome. Părinții au dreptul de a să știe la ce să se aştepte, pentru că diferențele subtipuri au expectanță de viață diferită.

Tratament

Din punctul de vedere al științei de azi, mucopolizaharidoza este o boală incurabilă. Unele simptome pot fi ameliorate. Trebuie însă analizată posibilitatea de a ajuta, dacă putem ajuta, fără a supune copilul și părinții la chinuri și la sacrificii materiale inutile.

Din păcate transplantul de măduvă nu a adus rezultatele așteptate, dar descoperită și efectuată la o vîrstă foarte fragedă, la unele forme poate duce la ameliorare. și aici e problema diagnosticului. Dacă nu există un frate bolnav mai mare, când se pune diagnosticul, de obicei este deja prea târziu.

În multe centre se încearcă cu enzimoterapia, rezultatele sunt încurajatoare, anul trecut la cele trei copii din Ungaria bolnavi cu MPS I s-a încercat această formă de terapie. și în cazul celorlalte forme se fac cercetări, la fel cu rezultate încurajatoare.

(vom continua)
Csata Imola

Törvénytervezet / Proiect de lege

2006 november 7 a Képviselő Ház elfogadta a Sérült személyek védelme és jogainak elősegítéséről szóló törvénytervezetet, jogok, amelyek a társadalomba való beilleszkedés céljából adódtak.

Ennek a törvénynek kedvezményezettjei nemcsak román állampolgárú sérült gyermekek vagy felnőttek lehetnek, hanem más állampolgárok vagy apatrírok is, amennyiben Romániába szól lakcímük. A törvénytervezet újdonsága abban áll, hogy nagyon átfogó jellegű a szabályozást illetően. A tervezet kidolgozásában oda figyeltek a 2006-2013 periódusra kidolgozott Nemzeti Stratégiában jelzett gondokra, problémákra, megpróbálván, hogy tényleg valóban emberségesebb és méltóbb életszínvonalat biztosítanak a sérült személyek számára. Így a tervezet hatályba lépésekor a közepesen sérült személy is fog kapni szociális szolgáltatást a havi személyi kiegészítő költségvetés címen, függetlenül a jövedelmétől.

A jogszabálytervezet átfogó jellege a szigorúan rendszerezett felsorolásban is megnyilvánul, ahogy elő vannak írva a jogok a sérült személyek, meg az őket gondozó, felvigyázó és eltárt személyek/családok részére. A II. fejezet, A sérült személyek jogai címen jogokat ír elő az egészség és újjáépítés, oktatás, lakás, kultúra, sport, turizmus, szállítás, jogi tanácsadás kedvezmények és a védelmi eljárások folyamatosságának biztosítása terén. A következőkben röviden ismertetem a keret-törvényben foglalt néhány új jogokat. A tervezet szerint a sérült tanulók ingyen étkészre és diákszállásra jogosultak. A súlyos (I) és a mérsékelt súlyos (II) diákok, kérés szerint 50% kedvezményben részesülhetnek az étkezési és diákszállói illetékek költségét tekintve. Az említett jogok finanszírozását a köz- és magán tanintézmények fedezik a saját költségvetésükön.

A tanulmányi folyamat során, függetlenül a tanulmányi szinttől a sérült személyeknek joguk van: a) oktatási támogatási szolgáltatásokra, b) a sérültségi típusnak és foknak megfelelő felszereléshez és ennek használatára, c) a tantermek bútorzatának átalakításához, d) a látás sérült személyeknek biztosítani kell a megfelelő formátumban a tankönyveket, kurzusokat, e) a sérültségnak megfelelő bármilyen szintű és típusú munkaeszközök számitógépes programok használatát. Az sérült óvodások, tanulók és diákok, függetlenül a tanulási formától, a személyi asszisztensikkal és a szakszerű személyi asszisztenssel (asistentul personal profesionist) jogosultak évente egyszer ingyenes tábori jegyre. A tervezet 18 szakasza szerint, a helyi hatóságok olyan kritérium bevezetési intézkedésekkel kell hozzanak, amelyek hozzá segítsék az állami lakások bérletékor a sérültek alacsonyabb szinteken lévő lakásokhoz való elsőbbséget, hozzájutást. A súlyosan és fokozottan sérült személyek a következő pénzügyi kedvezményekre jogosultak a 24. sz. alapján: a) adómentes fizetés, b) nem kell fizessenek adót épületre és telekre, c) adómentességet élveznek a sérült személyek megfelelően módosított gépjárműre, motorra, d) gazdasági tevékenységre kiváltott engedély és évi látamozási díj kifizetésétől is mentesültek, e) szállodai illeték kifizetésétől is mentesültek.

A súlyosan és fokozottan sérült felnőtt személy kamat nélküli kölcsönre jogosult egyetlen gépjármű és egy lakás akadálymentesítésére, fogyatékának megfelelő átalakítására. A kamat a Sérült Személyek Nemzeti Hatósága költségvetéséből lesz fedezve, azzal a feltételel, hogy időben kifizesse a részletet a sérült személy. Az említett előírásban jogosult az a család vagy személy is, akinek a gondozásában legalább egy súlyosan vagy fokozottan sérült gyerek van. Újdonságot hoz az új keret-törvény a terminológiában is, pl.: személyi kiegészítő költségvetés, amely meghatározza a sérültségi foknak megfelelően egy havi rádió/TV, telefon és villany energia szolgáltatás bérleti díj költségének határát, a szociális asszisztens hivatott/képzett

Camera Deputaților a adoptat pe data de 7 noiembrie 2006 Proiectul de Lege privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, drepturi acordate cu scopul integrării și incluziunii sociale.

De dispozițiile acestei legi beneficiază nu numai copiii și adulții cu handicap, cetățeni români, dar și cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au domiciliu sau reședință în România. Noutatea acestui proiect de lege constă în caracterul său cuprinsător. În elaborarea proiectului de lege au ținut cont de problemele punctate în Strategia Națională elaborată pentru perioada 2006-2013, încercând să asigure realmente un nivel de viață cât mai omenesc și demn persoanelor cu handicap. Astfel de la data intrării în vigoare a legii vor beneficia de prestație socială și persoanele cu handicap mediu cu titlu de buget personal complementar lunar indiferent de venituri.

Caracterul cuprinsător al actului normativ se concretizează și prin enumerarea riguroasă structurată pe secțiuni a drepturilor acordate persoanelor cu dizabilități sau persoanei/familiei care are în îngrijire, supraveghere sau în întreținere persoană cu handicap. Capitolul II intitulat Drepturile persoanelor cu handicap prevede drepturi în domeniul sănătate și recuperare; educație; locuință; cultură, sport, turism; transport; asistență juridică; facilități și asigurarea continuării în măsurile de protecție. În cele ce urmează prezint sumar unele drepturi noi din legea-cadru. Conform proiectului elevii cu handicap vor beneficia gratuit de masă și cazare în internatele școlare. Studenții cu handicap grav și accentuat beneficiază, la cerere, de reducere cu 50% a taxelor pentru cazare și masă la cantinele și căminele studențesti. Finanțarea acestor prevederi se asigură din bugetul instituțiilor de învățământ publice sau private.

În cadrul procesului de învățământ, indiferent de nivelul acestuia, persoanele cu handicap au dreptul la: a) servicii educaționale de sprijin; b) dotarea cu echipament tehnic adaptat tipului și gradului de handicap și utilizarea acestuia; c) adaptarea mobilierului din sălile de curs; d) manuale școlare și cursuri în format accesibil pentru elevii și studenții cu deficiențe de vedere; e) utilizarea echipamentelor și soft-urilor asistive în susținerea examenelor de orice tip și nivel. Preșcolarii, elevii și studenții cu handicap, împreună cu asistenții personali și asistenții personali profesioniști, după caz, au dreptul la locuri gratuite în tabere de odihnă, o dată pe an, indiferent de forma de învățământ (art.16 proiectul de lege). Potrivit art.18 din proiectul lege-cadru, în vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la obținerea unei locuințe, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru introducerea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ – teritoriale ale acestuia.

Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de următoarele facilități fiscale conform art.24: a) scutire de impozit pe veniturile din salarii; b) scutire de la plata impozitului pe clădire și teren; c) scutire de la plata taxei asupra autoturismelor, motocicletelor cu ataș și motociclicurilor, adaptate handicapului; d) scutire de la plata taxei pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități economice și viza anuală a acestora; e) scutire de la plata taxei hoteliere. Persoanele adulte cu handicap grav și accentuat pot beneficia de credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, pentru achiziționarea unui singur mijloc de transport și pentru adaptarea unei locuințe conform nevoilor individuale de acces, cu condiția plății la scadentă a ratelor creditului. Beneficiază de prevederile amintite și familia sau persoana care are în îngrijire cel puțin un copil cu handicap grav sau accentuat.

Noua lege-cadru va aduce noutate și în privința terminologiei ex. bugetul personal complementar care stabilște limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, în funcție de gradul de handicap, pentru plata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse și a

személyi asszisztensnek lesz nevezve, az eset menedzser egy szakmailag sokoldalúan felkészült csapat tagja, aki koordinálja, monitorizálja/követi és lemöri/értékeli az egyéni szolgáltatási terv megvalósítását, és intézkedéseket hoz a felnőtt sértülttel kapcsolatosan.

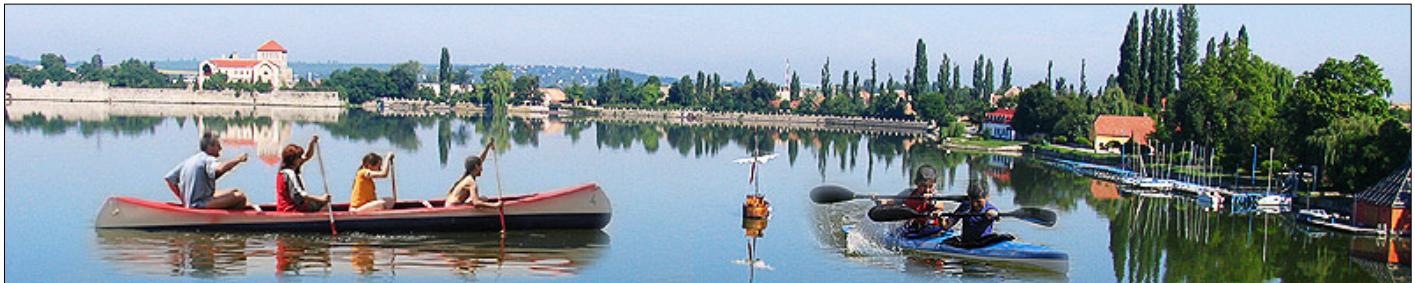
Bükkösi Orsolya jogtanácsos

taxei pentru abonamentul la curentul electric; asistentul social se va denumi asistent personal profesionist; managerul de caz este membrul echipei pluridisciplinare care coordonează, monitorizează și evaluatează înăplinirea planului individual de servicii precum și măsurile luate în legătură cu adulțul cu handicap.

Bükkösi Orsolya, consilier juridic

Útazási emlékek / Amintiri de călătorii II.

Késő délután egy kicsit kipihenne sétálni indultunk a tesómmal, Melivel, osztálytársammal, Krisztivel és anyujával, Kati nénivel. Szállásunk a tó északi partján volt, így egy tömrenti „túrára” indultunk.

Vasárnap délutáni sétálókkal találkoztunk, voltak idősek, fiatalok, családok kisgyerekekkel. Sokan a tóparton letelepedtek piknikezni.

A fiatalabbak fürödtek, úsztak.

A tóparton egy kajakozó klub is működik, de magánszemélyek is kajakoznak. Egy 28 személyes kis sétahajóval lehetőségünk volt körbeutazni a tavat.

A gépésszel beszélgetve megtudtam, hogy a tó kb. 3 km hosszú, körbehajázva 7,3 km.

Egy 700 ével ezelőtti kóbánya helyén jött létre, ahonnan a környező várak és kastélyok építéséhez bányászták a követ.

A kishajó mögötti hullámvölgyre evezve, egy élelmes kajakozó laza evezéssel potyázott kihasználva a megtört hullámokat. A tó északi partját homokos füves rész és egy sétány szegelyezi, beljebb az erdő van. Nyugati partját a vár és az ezt védő fal határolja.

Itt vannak a tavat vezető csatornák kifolyói is. Déli részén partmenti fák és erdőrész között egy palota és ennek melléképületei, feljebb a dombon kétágú (kéttornyú) templom és a Tatai víztorony látható.

Keleti részén a tónak egy náddal benőtt vadabb részen a patakot sejtem, mely a tó forrásaival együttesen frissíti a vizet. Itt vadréce, hattyú, nagykócsag és más vízi madár fészkel.

A hajózás 30 percet tartott, egy kicsit aggodva figyeltem az eget, mert az augusztus 20-i vihar felhői nagyon határozottan kezdték elborítani

És nekünk még vissza kellett gurulni a szállásunkig kb. 1 km-t. A szél már jól cibálta a fákat mire haza értünk. Az eső már vacsorázás közben megeredt... Holnap vizsga, erre még alszunk egyet. Jó éjt

Târziu după amiază, după ce ne-am odihnit puțin, am pornit la o plimbare împreună cu sora mea Meli, cu colega mea Kriszti și mama ei, tanti Kati. Locul unde eram cazați era situat pe malul de nord al lacului, aşa că am pornit la un „tur” al lacului.

Ne-am întâlnit cu mulți oameni, care se plimbau fiind duminică dupămasă: persoane în vîrstă, tineri, familii cu copii. Erau la plajă pe malul lacului sau doar la un picnic.

Cei tineri se scăldau, înnotau.

Pe malul lacului funcționează un club de caiac, dar am văzut și persoane particulare vâslind pe lac.

Am avut posibilitatea să facem înconjurul lacului cu un vaporăș mic având locuri pentru 28 de persoane.

Discutând cu mecanicul vaporășului am aflat că lacul are o lungime de 3 km, dar înconjurând cu vaporășul parcurgem 7,3 km.

Lacul s-a format în locul unei cariere vechi de 700 ani, de unde se scoateau piatra necesară pentru construirea cetăților și castelurilor din împrejurimi.

În spatele nostru un sportiv cu caiacul, vâslind lejer profită de valurile formate de vaporăș. Malul nordic al lacului este

nisipos și trecând peste o fașie de iarbă este înconjurat de o alei, nu prea departe este o pădure cu copaci seculari. Pe malul din partea vestică este situată cetatea cu zidurile de apărare. Aici se află și canalele de decantare ale lacului. În partea sudică, între copaci pe marginea malului și a pădurii se află un castel cu clădirile anexe, iar mai sus pe deal o biserică, precum și turnul de apă al orașului Tata. În partea estică a lacului, în stufăriș, se află un pârâu, care împreună cu izvoarele lacului împospătează apa lacului. Aici își găsesc cuiburile rățele sălbaticice, lebedele și alte păsări aquatice. Plimbarea cu vaporul a durat cam 30 minute, iar eu priveam cu îngrăitorare cerul, fiindcă norii furtunii din 20 august, începeau să acopere cerul tot mai intens dinspre vest

Noi încă mai aveam de parcurs până la locul unde eram cazați încă 1 km. Când am ajuns acasă, vântul deja se întărise și trăgea de ramurile copacilor tot mai mult. Ploaia a pornit în timp ce luam cina A doua zi aveam examene, aveam o noapte întreagă să ne odihnim, noapte bună....

Kelemen Attila
Traducere Györfi Júlia

Hifa-Austria

A Hifa-România
Egyesület október 7-
én Bécsben résztvett a
Hifa-Ausztria által
szervezett Jubilumán!

Participarea Asociației
Hifa-România la 7
octombrie Viena, la
Jubilarea organizației
Hifa-Austria!

Informatika kurzus / Curs de informatică

A Hargita megyei
Mozgássérültek Egyesületének
szervezésében informatika
kurzuson vettek részt
Gyergyóba, október 23-28
között!

Participarea beneficiarilor la
cursul de informatică
organizat de Asociația
Hamdicapaților Locomotori
județul Harghita, la data de
23-28 octombrie.

Kereszteleő / Botez

Botezul unui bebeluș cu dizabilitate auditivă, la Gheorgheni, la 18 noiembrie

Hallássérült baba keresztelese
Gyergyóban, november 18-án

„Építsünk hidakat!” / „Să construim poduri!”

Tanfolyam novemberben, Marosvásárhelyen, általános ismeretek sérült személyek életéről és környezetéről. Lehetőség nyílt jogi, történeti, orvosi, pszichológiai, alapápolási, jelbeszéd, Braille írás ismeretek szerzésére.

Curs în noiembrie, la Tg-Mureş pentru însuşirea cunoştinţelor generale despre viaţa persoanelor cu dizabilităţi și mediul lor. Am oferit informaţii pentru dobândirea cunoştinţelor sub aspect: juridic, istoric, medical, psihologic, îngrijire generală, limbajul semnelor, scrierea Braille.

Ne ítélij látszatra!

Hideg tél volt, a leghidegebb. A hó már napok óta megállás nélkül hullt, s a hókirálynő varázserdekes jégvirágokat festett az ablakokra.

Egy kicsike házban 4 kisgyerek könyökölt az ablak előtt, várták a Mikulást és nézték, hogy hull a hó.

A karácsonya mellett egy öreg nénié ült takaróba burkolva. Az unokái egyszer csak köréje telepedtek, és kérték, hogy meséljen nekik, s a nagymama elkezdte meséjét. Egyszer volt, hol nem volt, volt egy erdőcske, amit egyszerűen Fenyőcskének hívtak. Az erdő lakói, a sok kis és nagy állat, minden télen volt a legvidámabb: feldíszítették városkájukat, hógolyóztak, koresolyáztak az erdő melletti tón, és ha már ott voltak, megítogatták Kacsa nénit a régiségboltban.

- Mama, a boltban árultak csokit? – szakította félbe a piros arcú Mária a nagymama meséjét.
- Nem, drága gyermekem, abban a boltban csak régi-régi dolgokat árultak, mint bútorokat, meg egészen érdekes formájú könyveket. S most folytassuk a mesét: ebben a városkában boldogságban, szeretetben éltek a lakók, addig a napig, amíg egy csúf, fekete és öreg farkas érkezett a városba. A lakók rossz szemmel néztek a betolakodóra, és elkerülték őt.

A farkas emiatt nagyon szomorú volt, ő nem akarta, hogy a kis állatokat megfossza a békességtől, így egy elhagyatott fa alatt sírdogált. Egy nyuszigyerék meglátta őt, és közeledni kezdett hozzá: - Szia, én Nyuszika vagyok, téged hogy hívnak? – kérdezte tőle, és ezzel a kérdéssel kezdődött barátságuk, s a szelíd farkas már nem volt magányos. A városlakók és Nyuszika szülei nem jó szemmel néztek erre a barátságra, és el akarták tiltani őt a farkastól, mégis Nyuszika nem hagyta el a farkast. Azonban egy pár nap múlva egy megrázó dolognak voltak szemtanúi a város lakói: a bankot kirabolták. Mindenki a városban a csúf farkast vándolta, és a rendőrség is Nagy Medve parancsára elvitte, és börtönbe zárta.

- Mama, mégis rossz volt a farkas? – kérdezte az alig 8 éves Mihály nagymamája szavába vágva.-
- Mindjárt megtudod, csak légy türelemmel – mondta a nagyi -. Az igazságot Nyuszika derítette ki, aki édesanya kérésére elindult a szomszédba, hogy Rókicától, a szépséges rókanőtől kérjen egy kis száritott teafüvet. Nyuszika sokat kopogtatott az ajtón, de választ nem kapott, így megpróbálta kinyitni az ajtót, ami zárva volt. Nagyon furcsállta a dolgot, hiszen az ök városkájukban nem szokta senki az ajtót bezárnai, ezért Nyuszika bekukucskált az ablakon és meglátta, ahogy Rókica a bankból ellopott pénzt számolja.

Nyuszika gyorsan elrohant Nagy Medvéhez, akinek elmondott minden, így Rókica hamarosan börtönbe került. A farkas elnyerte a város elismerését, és a város lakóival boldogan éltek tovább.

- Gyerekek, ki mondja meg nekem, hogy mi ebből a történetből a tanulság?
- Az, hogy a rókák ravaszak és meg akarnak gazzdagodni?
- Nem.
- A farkas túl öreg volt? – jött egy másik ötlet.
- Nem. A tanulság az, hogy ne ítéljünk senkit sem kinézése alapján, úgy ahogya a városlakók is elítélték a farkast, azért, mert csúf és ijesztő volt.

A gyerekek hirtelen, mintha a Mikulás szánjának csengőjét hallották volna a szél süvítése közt. Odorohantak az ablakhoz, de nem láttak semmit csak a hatalmas hópelyheket, amik most értek földet.

„Dicsőség a magasságban Istennek,
és békesség a földön a jóakaratú embereknek!” Lk. 2,14

Zâmbet de copil

Nu condamna după aspecte exterioare!

A fost o iarnă rece, cea mai rece. Ningea neîncetat zile în sir, și Crăiasa Zăpezilor a pictat pe geamuri figuri interesante de flori de gheăță.

Într-o căsuță mică 4 copilași se uitau pe geam, îl așteptau pe Moș Crăciun și priveau cum cad fulgii de zăpadă. Lângă pomul de Crăciun stătea o bătrânică învelită într-o pătură. Nepoții dintr-odată s-au aşezat în jurul ei și o rugau să le povestească ceva și bunica și-a început povestea:

- A fost odată ca niciodată, a fost o pădurice, numită Brăduț. Locuitorii mici și mari ale pădurii întotdeauna iarna erau cei mai voioși: și-au împodobit orășelul, aruncau cu bulgări de zăpadă, patinau pe lacul de lângă pădure și, dacă tot erau acolo, au vizitat-o pe mama Rață din magazinul de antichități. – Bunico, acolo se vindea ciocolată? – întrerupea povestea bunicii Maria cu obrajii rumeni.

- Nu draga mea, acolo se vindeau numai lucruri foarte-foarte vechi, ca mobile vechi și cărți cu forme foarte deosebite. Și acum să continuăm povestea: în acest oraș locuitorii trăiau în mare înțelegere și bucurie, până în ziua, în care în oraș a sosit un lup negru, urât și bâtrân.

Locuitorii se uitau urât la intrus și l-au ocolit. Din această cauză lupul era foarte trist, el nu vroia să i-a pacea animalelor mici, de aceea plângea sub un pom părăsit. Un pui de iepuraș l-a văzut și a încercat să se apropie de el: - Salut, sunt Iepuriță, pe tine cum te cheamă? - l-a întrebat. Cu aceste cuvinte a început prietenia lor, și lupul bland nu mai era singuratic. Locuitorii orașului și părintii Iepurașului nu priveau cu ochii buni la această prietenie, și au vrut să-i despartă pe cei doi, și totuși Iepuriță nu l-a părăsit pe lup. Peste câteva zile însă s-a întâmplat un lucru cutremurător în oraș: banca a fost jefuită. Toată lumea din oraș învinovățeau pe lup și poliția la comanda lui Ursu Mare l-a arestat pe lup.

- Bunicuță, totuși a fost rău lupul? – a întrebat-o Mihai, nepotul de abia 8 ani pe bunică.

- O să afli imediat numai să fii cu răbdare – spuse bunica. - Adevarul a fost depistat de Iepuriță, care la rugămintea mamei sale a plecat la vecini, la frumoasa Vulpiță ca să ceară niște frunze de ceai uscat. Iepuriță a bătut mult la ușă, dar n-a primit răspuns, astfel a încercat să deschidă ușa; dar era încuiată. Acest lucru i s-a părut foarte ciudat, deoarece în orășelul lor nimeni

nu obișnuia să încuiie ușa. Atunci Iepuriță s-a uitat pe geam și a văzut că Vulpiță număra banii furați de la bancă. Iepuriță a mers în fugă la Ursu Mare și i-a povestit totul, și astfel Vulpiță a ajuns la închisoare, iar lupul a câștigat recunoașterea orașului și au trăit în mare înțelegere împreună.

- Cine îmi spune care este învățătura acestei povești?

- Aceea că vulpea este vicleană și vrea să se îmbogățească?

- Nu.

- Lupul e prea bâtrân? – a venit o altă idee.

- Nu, nu. Învățătura este, să nu condamnăm pe nimeni din cauza aspectelor fizice, aşa cum locuitorii orașului au condamnat lupul pentru că era urât și înfricoșător.

Copii dintr-odată parcă au auzit clopoțelul saniei lui Moș Crăciun printre řueratul vântului. Au fugit la geam, dar n-au văzut nimic, numai fulgii uriași de zăpadă care cădeau pe pământ.

*„Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte,
și pace pe pământ între oamenii plăcuți Lui” Luca 2,14*

Boldog Új Évet! 2007 La mulți ani!

TEVÉKENYSÉGEINK 2006-BAN

Szerveztünk és támogattunk: Szentkirály-i kirándulás sérült személyeknek, Havi két találkozó (vallásos program és kézimunka) a Keresztelő Szt. János Plébánián (Marosvásárhely központjában), Eszközök beszerzése sérült személyeknek, Fraternitas továbbképzőtábor, Hallássérültek foglalkoztatása, Korházi betegek foglalkoztatása, Családok támogatása (élelem, ruha), Mikulási ünnepség.

Részvételi támogatás: GYEK felkészítő tanfolyam, Projekt-menedzsment intenzív tanfolyam, Udvartalvi találkozó sérült személyeknek, Hifa-Ausztria Jubileum – Bécs, Gyergyó-i Informativ tanfolyam sérült személyeknek.

Közös szervezések más civil szervezetekkel: Figyelemfelkelő Napok- a sérült ember problematikájával kapcsolatos akció, „Építünk hidakat” tanfolyam sérült személyek életmódjáról.

Részvettünk: Nagybőji misszió a marosvásárhelyi Keresztelő Szt. János templomban, 2%-os kampányon a Civil Szervezetek vásárában, Bedolgozók képzése (Pénzszerrési módszerek előadása, Workshop:

EU alapok struktúrája, Műhely „Éves beszámoló, mint a szervezetek kommunikációs eszköze”, Svájc-i Fraternitas találkozón, ÉRDA mozgássérültek találkozóján, Szemináriumok a szervezetek partnerségi fontosságáról

TERVEK

Ismétlődő tervez: Gyerekek és fiatalok támogatása, Családok támogatása, Tanfolyamok sérült személyeknek, Tanfolyamok sérült személyek lelkijártásáról, Fraternitas (sérült és beteg személyek Testvérisege): havi találkozók, lelkinapok, kirándulások, ünnepék, Hifa-RO Info működtetése.

Új tervez: Különböző egészségügyi eszközök beszerzése, Lelkitanácsadás, szociális szolgáltatások biztosítása.

Jövőbeli tervez: HIFA-PARK létrehozása (mozgássérültek részére épített házcsoportház)

Barátunk a marosvásárhelyi Rádió! A kedves hallgatók rendszeresen, minden hónap utolsó szerdáján, a László Edit **Összhang** című műsorában 17 és 18 óra között hallhatnak sérült személyek életéről, problémáiról.

S.O.S. S.O.S. S.O.S.

KÉRJÜK, TÁMOGASSA sérült személyek központjának létesítését!!!

VÁSÁROLJON! Sérült és beteg személyek által készített képeslapokat!

AMENNYIBEN TAGJA SZERETNE LENNI EGYESÜLETÜNKNEK, TÁMOGATNI SZERETNÉ TERVEINKET, VAGY ÚJSÁGUNKBAN SZERETNE ÍRNI, JELENTKEZZEN!

2%

Köszönjük, hogy adója 2%-val támogatja munkánkat. Reméljük, hogy 2007-ben is számíthatunk Önre!

ACTIVITĂȚI ÎN 2006

Am organizat și sprijinuit: Excursie la Sâncraiu de Mureș pentru persoane cu dizabilități, 2 întâlniri lunare (religioase, lucruri manuale, rezolvarea problemelor administrative) Parohia Romano-catolică din centrul Tg-Mureșului, Procurarea și distribuirea diferitelor obiecte, Tabără de perfectionare Fraternitas, Programe ocupatoriale a persoanelor cu dizabilități auditive, Programe ocupatoriale pentru persoane spitalizate, Sprijinirea familiilor (alimente, haine), Sărbătoare de Sf. Nicolae.

Finanțare de participare: Cursul de pregătire AMEC, Curs intensiv de management-proiect, Întâlnirea a persoanelor cu dizabilități la Curteni, Jubilare Hifa-Austria – Viena, Curs de informatică pentru persoane cu dizabilități - Gheorgheni.

Organizari în colaborare cu alte ONG-uri: Zilele

Impact – sensibilizarea opiniei publice privind problematica persoanelor cu dizabilități, Curs despre viața persoanelor cu dizabilități „Să construim poduri”.

Am participat: Întrunire de pregătire pentru Sărbătorirea Paștelui la Biserica Romano-Catolică, din Centrul Tg-Mureșului, Târgul ONG campania pentru 2%, Instruire de personal (Sesiune de formare – „Strângere de fonduri și campanii de informare publică pentru ONG-ur”), Workshop: Fonduri Structurale ale UE, Atelierul „Raportul anual-instrument de comunicare al organizației”, Întâlnire Fraternitas din Elveția, Întâlnirea persoanelor cu dizabilități ERDA, Seminare: „Cresterea conștiințării semnificației și utilității parteneriatelor și pactelor de ocupare la nivel local” și „Necesitatea și utilitatea parteneriatelor de ocupare la nivel local”

PROJECTE

Proiecte regulate: Sprijinirea copiilor și tinerilor, Sprijinirea familiilor, Cursuri pentru persoane cu dizabilități, Cursuri despre viață și mediu persoanelor cu dizabilități, Fraternitas (Frăția persoanelor cu boli cronice și cu dizabilități): întâlniri lunare, zile spirituale, excursii, sărbătoare, Funcționarea Hifa-RO Info.

Proiecte noi: Achiziționarea diferitelor produse igienico-sanitare, Îngrijire și consiliere primară.

Proiecte viitoare: Infrastructura PARCUL HIFA (centru-cămin cu grupuri de case pentru persoane cu dizabilități fizice)

Prietenul nostru este Radio Mureș! Ascultătorii au ocazia, ca în ultima zi de miercuri a fiecărei luni între orele 17-18, să asculte în limba maghiară emisunea

Armonie, a lui Laszló Edit, aspecte din viață și problemele persoanelor cu handicap

S.O.S. S.O.S. S.O.S. VĂ RUGĂM SĂ SPRIJINIȚI! Construirea unui centru pentru persoane cu deficiență fizică!!!

CUMPĂRAȚI! Felicitări confectionate de persoane cu deficiență fizică și bolnavi!

DACĂ DORIȚI SĂ FIȚI MEMBRU AL ASOCIAȚIEI NOASTRE, SĂ NE AJUTAȚI ÎN REALIZĂRILE PROIECTELOR SAU SĂ PUBLICAȚI ÎN ZIARUL NOSTRU, CONTACTAȚI-NE!

2%

Vă mulțumim că ne sprijiniți cu 2% din impozit. Sperăm că și în anul 2007 putem conta pe dumneavoastră!

TÁMOGATJÁK TEVÉKENYSÉGÜNKET 2006-BAN

CEI CARE NE SPRIJINĂ ÎN 2006

HIFA-AUSTRIA, MARKÓ BÉLA RMDSZ elnök / președinte UDMR, FUNDATAȚIA COMMUNITAS ALAPITVÁNY, FUNDAȚIA ILLYÉS KÖZALAPÍTVÁNY, SZMM / MOBILITAS, BIG IMPREST SRL, ZIMEX SRL (Maroszentgyörgy / Sâng de Mureș), MASTER DRUCK, ALY MONY COM SRL (Bolintineni / Bălăntfala), SC ALLCOLORS SRL (Nyáradtó / Ungheni Mureș), SÁNTHA TIBOR ügyvéd / avocat, SIKÓ ÉVA, ROMHOLMA SRL, Marosvásárhely-i KERESZTELŐ SZT. JÁNOS TEMPLOM / BISERICĂ ROMANO-CATOLICĂ DIN CENTRUL Tg-Mureș, CSATÓ BÉLA kat. Főesperes / protopop romano-catolic, FOMCO SRL (Maroszentgyörgy / Sâng de Mureș), SOLVOPLANT, PRIMÁRIA Tg-Mureș/Marosvásárhely, GEROBOK, FUNDAȚIA ALPHA TRANSILVANA ALAPITVÁNY, MOLDOVÁN CSABA, ERDŐS ELLA, ADIMAG SRL, DÓCZI JÁNOS, TÖRÖK MÁRTA, Marosvásárhelyi RÁDIÓ // RADIO Tg-Mureș, POKORNYI LÁSZLÓ, TIMCO SRL., MARKÓ ENIKŐ, MAROSMEGYEI TANÁCS / CONSIUL JUDEȚEAN MUREȘ, MOBINTERN

Segíts, hogy segíthessünk! Ajută, ca să putem ajuta! KÖSZÖNJÜK! / MUL.TUMTM!

Ennek a lapszámnak nyomtatását támogatta: Tipărire acestui număr al ziarului, a fost sprijinit de: SZMM

HIFA-RO INFO A Hifa-România Segítség

Mindenkinék Egyesület negyedévi ingyenes hírlapja / Ziarul trimestrial gratuit al Asociației Hifa-România

Ajutor pentru Toți

Főszerk. / Redactor șef: Simon Judit-Gy, Főszerkesztő helyettes / Vice-redactor șef: Kalló Márton Szerkesztő/Redacteză: az egyesületi tagok /

membrii Asociației,

Címünk / Adresa noastră:

Hifa-România, 540554 Tg-Mureș Pandurilor 18/1

Tel: 0265-247679, 0744-529742

E-mail: hifa_ro@yahoo.com

Website: www.hifa.home.ro

Bankszámlaszám / Cont bancar:

BCR Tg-Mureș str. Gh. Doja 1-3, Hifa-România Ajutor pentru Toți,

RO30RNCB0188034979810001/RON

RO03RNCB0188034979810002/EUR

RO46RNCB0188034979810004/USD

Kérjük, adományozza adója 2%-át! / Vă rugăm, donați 2% din impozitul dumneavoastră!

Cod fiscal: 13226582

Nyomtatja / Tipărește: Master Druck

Tel: 0265-262359